

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich organizacją pożytku publicznego

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie, XIX Wydziału Gospodarczego – Krajowego Rejestru Sądowego Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich zostało wpisane w Krajowym Rejestrze Sądowym jako organizacja pożytku publicznego.

O działalności pożytku publicznego, a także o organizacjach pożytku publicznego mówią przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹.

Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych. Sfera zadań publicznych obejmuje, stosownie do przepisów ustawy (art. 4 ust. 1), także działania stanowiące przedmiot zainteresowania naszej organizacji – Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, jak też bibliotek i bibliotekarzy, m.in. zadania w zakresie:

- (pkt 3): podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- (pkt 11): nauki, edukacji, oświaty i wychowania;
- (pkt 12): krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży;
- (pkt 13): kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji;
- (pkt 22): działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami.

Art. 20 tego aktu normatywnego stanowi, że organizacjami pożytku publicznego mogą być organizacje pozarządowe, których działalność jest społecznie użyteczna, organizacje, które realizują zadania publiczne. Aby stać się organizacją pożytku publicznego może być tylko taka osoba prawna, która spełnia następujące warunki:

1) prowadzi działalność statutową na rzecz ogółu społeczności lub określonej grupy podmiotów (np. bibliotekarzy);

2) prowadzona działalność stanowi wyłączną działalność statutową organizacji i dotyczy realizacji zadań publicznych na rzecz ogółu społeczności lub grupy podmiotów (np. członków Stowarzyszenia, czytelników ...);

3) nie prowadzi działalności gospodarczej bądź też, jeśli prowadzi takową, to służy ona realizacji celów statutowych organizacji;

4) cały dochód organizacji przeznaczają się na działalność związaną z wykonywaniem zadań publicznych na rzecz ogółu społeczności lub też określonej grupy podmiotów;

5) statut organizacji stanowi o kolegialnym organie kontroli (np. komisje rewizyjne naszego Stowarzyszenia), organ ten musi być oddzielony od organu zarządzającego i nie może mu podlegać w zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej lub nadzoru, a członkowie tego organu:

- nie mogą być członkami organu zarządzającego, nie wolno im pozostawać z członkami organu zarządzającego w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia (np. nie mogą być pracownikami instytucji, której zwierzchnik członka komisji rewizyjnej pełni funkcje kierowniczą),
- nie mogą być skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej,
- mogą, z tytułu pełnienia funkcji w tym organie kontrolnym, otrzymywać wyłącznie zwrot uzasadnionych kosztów, np. delegacji służbowych, a ew.

---

¹ Dz. U. z dnia 29 maja 2003 r. nr 96 poz. 873; zmiany w r. 2004 nr 64 poz. 593, nr 116 poz. 1203 i nr 210 poz. 2135.

wynagrodzenie nie może być wyższe, niż określone ustawą o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi osobami prawnymi²;

6) statut bądź też inne akty wewnętrzne organizacji muszą zabraniać:

- udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do jej członków, członków organów lub pracowników oraz innych, wymienionych w ustawie osób („osób bliskich” osobom wyżej wymienionym),

- przekazywania oraz wykorzystywania majątku na rzecz wymienionych wyżej osób, odstępowaniem od tych zasad może nastąpić wyłącznie w sytuacjach określonych w ustawie,

- dokonywania zakupów na szczególnych zasadach, tak towarów jak i usług, od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osoby bliskie.

Organizacji pożytku publicznego przysługuje szereg zwolnień podatkowych i od opłat, może ona także nabyć, na zasadach określonych odrębnymi przepisami, prawo użytkowania nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa bądź jednostki samorządu terytorialnego.

Każda osoba, która jest podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych może, na zasadach i w trybie określonym przez przepisy podatkowe, przekazać 1 % podatku obliczonego zgodnie z tymi przepisami – na rzecz wybranych przez siebie organizacji pożytku publicznego.

Przekazania dokonuje się przez wpłacenie na konto organizacji stosownej, obliczonej przez podatnika kwoty, a o dokonaniu tej wpłaty informuje się odpowiedni urząd skarbowy odnotowując ten fakt na formularzu oświadczenia podatkowego (PIT).

Możliwość odpisu od podatku 1 % stanowi przejaw demokracji bezpośredniej, pozwala na to, aby każdy podatnik samodzielnie zdecydował, do kogo mają trafić te pieniądze, część kwoty, która z mocy przepisów o podatku dochodowym należy się państwu. Należy podkreślić, że przekazanie 1 % kwoty podatku organizacji pożytku publicznego nie jest darowizną, te pieniądze i tak trzeba by było „zapłacić państwu”; natomiast darowizna stanowi wynik dobrowolnej decyzji każdej osoby, poza obowiązkiem podatkowym, decyzji o zobowiązaniu „*się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku*” (art. 888 § 1 k.c.).

Wspomniane na wstępie postanowienie o wpisaniu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich do Krajowego Rejestru Sądowego dopuszcza prowadzenie przez organizację odpłatnej działalności statutowej w postaci różnych form szkolenia i doskonalenia zawodowego oraz prowadzenia działalności wydawniczej w zakresie czasopism fachowych, książek i materiałów pomocniczych. Nieodpłatna **działalność statutowa Stowarzyszenia, jako organizacji pożytku publicznego**, może być skierowana na działania związane z:

- 1) prezentowanie opinii członków i organów Stowarzyszenia w sprawach dotyczących bibliotekarstwa i informacji naukowej oraz w sprawach pracowników bibliotek wobec organów władzy, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego, a także wobec innych organizacji i stowarzyszeń,
- 2) propagowanie wiedzy o roli książki, bibliotek i ośrodków informacji naukowej w społeczeństwie, w szczególności przez podawanie informacji w środkach masowego przekazu,
- 3) współpraca z organizacjami politycznymi i społecznymi, a zwłaszcza z innymi stowarzyszeniami bibliotekarzy i bibliotek w kraju i za granicą oraz ze

² Wysokość takiego wynagrodzenia określają przepisy art. 8 pkt 8 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi ogł. w Dz. U. Nr 26 poz. 306, późniejsze zmiany: w Dz. U. z 2001 r. Nr 85 poz. 924 i Nr 154 poz. 1799, z 2002 r. Nr 113 poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 45 poz. 391, Nr 60 poz. 535 i Nr 180 poz. 1750, z 2004 r. Nr 116 poz. 1207.

- stowarzyszeniami twórczymi w sprawach stanowiących przedmiot zainteresowania środowiska,
- 4) inicjowanie przedsięwzięć mających na celu umocnienie więzi pracowników bibliotek i ośrodków informacji naukowej,
  - 5) ścisła współpraca ze związkami zawodowymi w sprawach ochrony interesów oraz warunków pracy i płacy bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej,
  - 6) współudział w opracowywaniu struktury oraz programów kształcenia i doskonalenia zawodowego,
  - 7) utrzymywanie kontaktów oraz wymiana informacji i doświadczeń z pokrewnymi instytucjami i organizacjami za granicą,
  - 8) przedstawianie opinii o przydatności zawodowej i społecznej kandydatów – członków SBP – na stanowiska kierownicze w bibliotekach i ośrodkach informacji naukowej, a także w sprawach obsadzania tych stanowisk,
  - 9) opiniowanie i zgłaszanie wniosków w sprawach odznaczeń, nagród państwowych, resortowych i innych dla członków Stowarzyszenia,
  - 10) organizowanie różnych form samopomocy koleżeńskiej,
  - 11) propagowanie i przestrzeganie zasad etyki zawodowej,
  - 12) inicjowanie i prowadzenie akcji na rzecz bibliotek i ośrodków informacji naukowej,
  - 13) prowadzenie różnych form szkolenia i doskonalenia zawodowego,
  - 14) prowadzenie działalności wydawniczej w zakresie czasopism fachowych, książek i materiałów pomocniczych.

Wymienione wyżej zadania, szczególnie te, które polegają na prowadzeniu różnych form szkolenia i doskonalenia zawodowego, na organizowaniu statutowego forum SBP oraz zjazdów, konferencji i seminarium, tak ogólnopolskich, jak i regionalnych, a co za tym idzie także korzystanie ze środków zgromadzonych z tytułu wykonywania zadań organizacji pożytku publicznego, mogą być wykonywane zarówno przez Zarząd Główny SBP, jak też i inne statutowe ogniwa organizacji.

Informacje te należy zakończyć apelem skierowanym nie tylko do członków Stowarzyszenia, nie tylko do bibliotekarzy, ale z ich pośrednictwem do „społeczności czytelniczej”, by skorzystali z prawa podjęcia decyzji o przeznaczeniu tej małej części własnego zobowiązania podatkowego na szlachetny, pożyteczny cel i dokonali wpłaty 1% swego podatku dochodowego na konto Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich – ul. Konopczyńskiego 5/7 00-335 Warszawa - nr konta: 70 1160 2202 0000 0000 2814 5355, by poświęcili chwilę czasu na wypełnienie odpowiedniego formularza (do otrzymania w urzędach pocztowych i agencjach bankowych, a także jako „wkładka” do czasopism bibliotekarskich) i na dokonanie stosownej wpłaty.

Opracował: Bolesław Howorka